

LIETUVIŲ

AIDAS

BRAZILIJOJ

- JORNAL - LITUANO - ECHO -

Nepartinis Lietuviu laikraštis

Semanario Litvano Independente

José Leite de Salles
Redactor-Chefe

S. Paulo, Rua da
Moóca, 1721

Telefonas 3-2056

Al Anv - metai

Brazilija - São Paulo 1940 m. Spalių - Outubro 26 d.

2523862

Nr. 43 (553)

S. Sajunga Protestuoja del Rumunijos okupavimo

Baisūs potvyniai Ispanijoje. - Rumunija sukrėtė žemės drebėjimas.

Anglai užims graikų salas. - Nedarbas, šaltis, badas ir ligos Prancūzijoje. - Karo ir kitos naujienos.

SOVIETAI PROTESTUOJA
PRIES VOKIETIJĄ.

Iš Jugoslavijos gautomis ir patikimomis žiniomis, kad Sovietų Sąjungos vyriausybė pasisėmė Vokietijos vyriausybei net dvi protesto notas dėl Rumunijos okupavimo. Šiose notose S. Sajunga aiškina, kad toks Vokietijos pasielgimas, laub rusų-vokiečių pasirašyta pereinamais metais sutarti ir pažadinta Sovietų Sąjungos interesus. Vokietija militariniškai okupuoti Rumunijos jokių teisių neturėjo ir dėl to Sovietai prieš tiki Hitlerio lygi protestuoja. Spėjama, kad gali pablogėti vokiečių rusų santykiai.

DIDELE PANIKA RUMUNIJOS SOSTINEJ

Pereita savaitė Italija sukrėtė žemės drebėjimas, o spalio 22 d. anksti ryta smarkus žemės drebėjimas pajietė Rumuniją, o labiausia Bukaresta. Drebėjimas buvo toks stiprus, kad miegančius iš ovų išmetė. Rumunijos istorijoje nepamenu mas toks stiprus žemės drebėjimas. Dievas, matyt, pradėjo bausiti fašistines šalis.

RUMUNIJOS EX-KARALIUS ARESTUOTAS

Pranešama, kad Ispanijoje areštuotas pabėgęs į Ispaniją buvęs Rumunijos karalius Karolis ir jo meilužė Lupesku. Jie du esą bus nugabenti Rumunijon. Jie areštuoti matyt Hitlerio isakymu.

MADRIDAS. Ispanijoje lankosi Vokietijos politinės policijos viršininkas Himleris. Vokietijos politinė policija va dinamą dar Gestapo.

KALKUTA. Pereita savaitė sunkiai buvo susirgęs indų poetas ir pasaulinio masto rašytojas Rabindranat Tagorė. Telegramos praneša, kad gyvybei pavojus pašalintas.

ISPANIJA PASKENDO VANDENYJE.

Baisūs potvynis užliejo Ispanijos Gerona provincija. Vanduo nunešė namus, išardė kelius, sugriovė tiltus. Nuo potvynio žuvo virš 200 žmonių, kelios dešimtys sužaištų ir apie pora šimtu žmonių dar nežinia koks likimas laukia. Daug kaimu užjėta vandenių ir gyventojai like juose, niekur negali pabėgti. Tai tikra, sakoma, die vų rikšė pajietė fašistus. Vyriausybė skubiai organizuoja pagalba.

Prancuzija gal paskelbs kara Anglams

ANGLAI UZBEGS VOKIETIAMS UZ AKIU.

Hitleris rengiasi pulti Greikija. Turkija žada eiti pagal bon. Tačiau menka bus pagal ba vienos Turkijos ir Hitleris greitai gali apsidirbti su turkais ir graikais ir tuo būdu la bai gali pakenkti anglams. Anglai, kaip pranešama, pasiryže pirm vokiečių puolimo ant Graikijos, užimti graikų salas Eugejaus Jūroje.

ANGLAI RENGIA SI SMARKIEMS MUSIAMS.

Anglų aviacija esą pasirengusi labai smarkiems mušiams pulti ir naikinti Vokietijos mės tus ir strateginius punktus. Vokiečiai pastaruoju metu lyg sumažino savo veiksmus prieš anglus.

BOMBARDUOS PARYZIU.

Anglų lėktuvai išmėdė ant Paryžiaus miesto aisišaukimus kuriuose ragina miesto gyventojus ligi lapkričio 15 dienos išsikraustyti iš miesto į sauges nes vietas, nes anglai pradėsia Paryžiaus bombardavimą.

BAISU SKURDA KENCIA PRANCUZAI

Prancūzijos gyventojai kenčia neišpasakytą skurdą, kuriam gajo nesimato, o priešingai - jis dar didėja. Nedarbas šaltis, badas, ligos - tai prancūzų kasdieninis svečias. Vyriausybė nežino ir neturi priemonių akip pajengvinti gy-

ventojų būkle, kaip sumažinti prancūzų tautos šias kanėjas, kurias atnešė Hitleris.

PRANCUZAI GALI PASKELBTI KARA ANGLAMS.

Prancūzija nors turi savo vyriausybę, bet ja valdo Hitleris Prancūzmai iš Europos sako, kad vokiečiai vertia prancūzų vyriausybę skejbtį kara anglams. Gal Petain ir paklausys Hitlerio.

Vokiečiams matyt atėjo sunkios dienos, nes jie jau pradėjo pulti į visas puses ir apie habinį kara visai užmiršo. Užmirš, žinoma, neužmiršo bet nebeįstengia. Anglai pirma dar tik gynėsi, o dabar jau ir jie pradeda smarkias atakas prieš vokiečius. Berlynas kasdien bombarduojamas ir tai labai svarbus punktai. Niekas negali spėti, kas kara laimės, jis yra sunkus anglams bet vokiečiams dar sunkesnis.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS „MUSIO LAUK“.

Brazilijos respublikos prezidentas važinėjęs po šiaurinius estatus, grįžo į Rio de Janeiro ir greitai išvyko į „mūsų lauk“. Brazilijoje dabar eina taip pat labai dideli „mūsų šiai“. Vaje do Parayba lygumuose vyksta brazilų armijos didelės manevros, tad ir respublikos prezidentas Getulio Vargas nuvyko pažūrėti, kaip „kariauja“ Brazilijos armija.

20.000 LAKUNU.

Šiaurės Amerika dar šia sa-

vaite turės 20.000 lakūnų, kurie mokysis, kaip skraidyti pa dangėmis ir mėyti bombas.

Amerikos J. V. pradėjo labai smarkiai ginkluotis ir rengtis visokiems netikėtiniams Jeigu ji matys silpnėjančia Anglija, tada anglams pagalbos stos Amerika. Bet dabar dar anglams ji nereikalinga.

NAUJI PRANCUZIJAI REIKALAVIMAI.

Romos-Berlyno ašis stato vis naujus Prancūzijai reikavimus ir iš Prancūzijos norima padayti maža, silpna provincija, jokio Europoje baido neturinti. Štai ko dabar reikalaujama iš Prancūzijos: Moroko šiaurinė dalį atiduoti Ispanijai, Indokinus atiduoti Japonijai. Kitas prancūzų kotonijas pavestų vokiečių, itajų, na ir prancūzų kontrolei. Jei Prancūzija su tuo sutiks, tai iš kaikurių vietų kurios jau pajiktos tvarkyti patiai Prancūzijai, vokiečiai atitrauks savo kariuomenę.

HITLERIS PARYZIUJE.

Paryžuje Hitleris turėjo konferencija su Prancūzijos vicepremjuru Laval. Po konferencijos Laval grįžo į Vichy ir, pasitares su Petain, vėl nuskubėjo į Paryžių.

ISPANIJOJE SAUDOMI ZMONES.

Ispanijoje teroras prieš buvusius respublikos gynėjus ne sibaigia. Ypatingai paastrėjo apsilankius tenai Vokietijos Gestapo viršininkui Himlerui

Šiomis dienomis gen. Franke isakė sušaudyti šiuos respublikonus: Julian Zugazagoitia, Cipriano Rivas, Antonio Cruz Salido, Miguel Salvador. O Antonio Montila nuteisė 30 metų kalėjimo.

Neseniai kalėjime mirė žymus ispanų politikas Bestiero pereita savaitė sušaudytas Kompanys. Visi žudoni ne kokie re volucionieriai, komunistai, o respublikonai, Ispanijos patrio tai ir jos respublikos gynėjai. Prieš toki Ispanijos žmonių kraujo liejima Cilės senatoriai kečia protesto balsą ir reikalauja vyriausybės darytų žygjus, taip pat kviečia ir kitas P. Amerikos valstybes prisidėti prie šių protestų.

MIRTIES BAUSMES PRANCUZIJOS VADAMS

Prancūzijos teismas šiomis dienomis nuteisė mirties bausmėmis šiuos buvusius vadus: admiraļa Muselier, kapitonus Cannebotine ir Vuilemin.

RUMUNIJOS KARALIUS GAL SUSILAUKS MIRTIES

Rumunijos karalius, kaip pranešama, gali būti nugabentas Rumunijon, atiduotas fašistų nacių teismui ir nuteistas mirti už anais metais nužudyma rumunų fašistų vado Codreano.

Kur tik fašizmas isigali, tenai liejasi žmonių kraujas.

ZYDAI NEGALI IKELTI KO JOS I PORTUGALIJA

Portugalijos vyriausybė uždraudė įvažiuoti žydams į Portugalijos valstybę.

MASKVA. Žemės drebėjimas pajietė Rumunijos dar šias vietas: Besarabija, Kievo ir Harkovo sritis.

LONDONAS. Iš Londono pranešama, kad Rumunijoje, Bukareste, suimti visi buvusios Lenkijos atstovai, kurie bus išgabenti į Vokietija ir turės stoti prieš Hitlerio teisma.

KOMUNISTU ARESTAI PRA NCUZIJOJE

Pastaruoju laiku Prancūzijoje pradėta smarkiai spausti komunistai. Šia savaitė Oyonax provincijoje suimta keliosdešimtys komunistų.

VASINGTONAS. Amerikos J. V. vyriausybė pasijuntė Italijai protesto nota už tai, kad Italijos orlaiviai bombardavo Amerikos alėjaus salinius Arabijoje.

Dr. M. Fucs

Su didele praktika didžiausioje New Yorko ligoninese, Asistentas Profesoriu Silbert ir Peterson New Yorko ligonine ir Prof. Rubens Monn Sinai ligonines.

Specialybe: Operacijos, Moterų ligos, Šlapimo kanalu, insktu ir šlapimo pusles utdegimai, Endosocopia. Venų išsiplėtimas, Homoroidai ir hydroceles gydoma be operacijos ir skautimo' Trumpos ir ultra violetines bangos.

CONSULTORIJA:

Rua José Paulino No. 485. Pirmia ligonius: nuo 4 iki

7 su puse vakare   Telefonai 5-6885 ir 5-6307

Excursão do Presidente da Republica aos Estados Nordestinos

GRANDE MANIFESTAÇÃO DAS CLASSES TRABALHISTAS E CONSERVADORAS DE FORTALEZA AO CHEFE DA NAÇÃO.

DISCURSO DO PRESIDENTE GETULIO VARGAS

Agradecendo a manifestação das classes trabalhistas, o Presidente Getulio Vargas pronunciou o seguinte discurso, reprodutido segundo notas tachygraphicas:

„Trabalhadores cearenses:

Em toda parte por onde tenho andado nesta minha viagem nas capitais dos Estados, nas cidades do interior, nos lugares mais longínquos e afastados, em toda parte, a manifestação de solidariedade das classes trabalhadoras ao Governo tem sido integral e edificante. Habitado a demonstrações como esta verifico que estas identificados com os trabalhadores de todo o Brasil e com eles irmanados nos mesmos sentimentos e nas mesmas aspirações. Mas não vejo aqui somente os operários cearenses, vejo nesta multidão compacta do povo cearense e, dizendo por vo cearense, eu vos incluo, porque cada cearense é um trabalhador ao serviço do Brasil.

Venho da região amazônica, do extremo norte do país, daquelas zonas de águas extensas banhando vastas campinas verdes e densas florestas e a maneira como fui recebido pelas populações do Amazonas, o modo unsono e confiante das demonstrações do patriotismo e de entusiasmo de que fui alvo, fizeram exultar o meu espírito de brasileiro. Enquanto percorria o prodigioso vale, a cada momento me lembrava de vós.

Numa época em que o Nordeste era assolado pela seca, em que as populações, deixadas ao abandono, procuravam, por si mesmas, recursos para não morrer, os nordestinos e, principalmente, os cearenses, começaram a emigrar para a Amazonia. Sahiram da terra flagellada, transferiram-se para outra onde havia abundância de água, onde a própria planície verde parecia encharcada pelo Rio Mar. E o cearense adaptou-se á nova vida, avançou através da mata virgem, foi o pioneiro da Amazonia, affrontando perigos sem conta, audaz, heroico, persistente. Em brenhado na floresta foi ter aos confins do Brasil, reivindicando para a Patria e incorporando á soberania nacional, mais de trezentos kilometros quadrados, todo o territorio do Acre. E essa obra é vossa, cearenses. Por isso mesmo, a cada passo e em cada logar a que che-

gava, vinha-me á lembrança o povo desta terra, que deu homens aos postos de alta administração, ao commercio, á industria e lá continua presente nos velhos desbravadores e na joven e numerosa descendencia.

Ha sete annos, vindo do sul, visitei o Ceará. Foi em periodo de secca, mas havia actividade pejo interior e de espaço a espaço, se revolvia a terra, se abriam açudes, se construíam edificios. Hoje, decorrido esse tempo, venho do extremo norte e o aspecto é outro. Encontro a gora um Ceará renovado, quer no aspecto economico, quer no industrial e que progrediu de tal modo que, de 1930 para cá, sua produção augmentou de quinhentos por cento, o que demonstra não apenas a accção eficiente do Governo, como a inda a capacidade do trabalhador cearense que soube aproveitar-se das circunstancias para tirar dellas todos os beneficios possiveis.

Soube ainda, ha pouco, que nas aguas dos grandes açudes estão sendo lancados peixes da Amazonia. Resulta dessa iniciativa um contraste chejo de ensinamentos. Ha longos annos mandou o Ceará os seus filhos para a Amazonia. Lá elles se fizeram agricultores, seringueiros e pescadores e agora transportam os peixes do Amazonas para povoar seus grandes reservatorios. A troca bperou-se, certamente, em beneficio do engrandecimento do Brasil que todos vos representaes e que a vossa actividade vae erguendo num padrao maior de vida e de felicidade.

Aqui me encontro para verificar o resultado das grandes obras realisadas pelo Governo Federal no Nordeste, como desdobramento dos serviços da Inspectoria de Seccas e tambem para observar o que tem feito a vossa administração publica. E o que vos posso dizer é que no desempenho de seu mandato o Interventor Menezes Pimentel tem correspondido a confiança do Governo Federal, applicando sua actividade, sua capacidade e seu patriotismo ao desenvolvimento da vida cearense de modo a facilitar-lhe o progresso. Quiz, finalmente, rever a vossa terra e o seu povo e deparo com um esp. c. ac. uo conforia lor: a terra continua a prosperar e o povo, sempre tenaz, ordeiro e emprehendedor, continua, como sempre, devotado ao trabalho, contribuindo para o engrandecimento da Patria”.

Kas tie Balkanai?

(Pabaiga)

Bulgarija tikėjosi sujungti savo žemes. Tačiau kai kurių žemių panoro ir Serbija bei Graikija. Ir taip buvo santarvininkai susivaidiję tarp savęs. Serbai su graikais susitarė ir pasiekė Bulgarijai kara. Prie-

serbų ir graikų prisideda ir rumunai. Iyvksta antrasis Balkanų karas (1912 m.).

Bulgarija tikėjosi gauti pagalbos iš Rusijos, bet jos negavo, todėl kara pralaimėjo. Makedonija, anksčiau tiek ilgai kovojusi už savo laisvę, buvo išdalinta tarp Graikijos ir Ser-

bijos. Tik maža dajelė teko Bulgarijai. Be to, Serbija gavo Ochrida, Monastyrį ir kitas Bulgarijos sritis, o Graikija — Sojonikų uosta ir kt. Rumunija užėmė Dobrudžą su Siliistrija. Taip po antrojo Balkanų karo kaimynai visiškai nuskriaudė Bulgarija.

Kilus Didžiam karui, Bulgarija prisidėjo prie Vokietijos ir Austro-Vengrijos, norėdama atsivesti iš Serbijos ir kitų prarastias žemes. Tačiau Vokietijai ir Austro-Vengrijai kariai pralaimėjus, Bulgarijai vėl teko nukentėti. Austro-Vengrija visiškai subyrėjo: iš jos pasidarė Austrija, Vengrija, Cekoslovakija. Be to, dideli plotai buvo prijungti laimėjusioms valstybėms. Taip, Serbija, kuri po karo pasivadino Jugoslavija, gavo Kroatija, Slovakią, Bašką, vakarinę Banatą, Bosniją, Hercegoviną, Dalmatijos dalį, Cernogoriją ir kitas. Iš Bulgarijos gavo dar dalį Makedonijos. Tuo budu prieškarinė Serbija buvo tik nykščiukas prieš naująją Jugoslaviją.

Be užtat naujoji Jugoslavija yra didžiausias tautų mišinys: be pačių serbų, kurių nėra nei 5 milijonų (iš 15 milijonų gyventojų), Jugoslavijoje yra kroatų (apie 4 milijonai), slovenų (apie 1 milijonas), po kelias šimtus tūkstančių bulgarų, vokiečių, rumunų, vengrų, turkų, žydų, albanų, graikų, Dalmatijos italų ir kitų.

Rumunija po didžiojo karo taip pat daugiau kaip dvigubai padidėjo. Iš Vengrijos buvo prijungta Transilvanija — Bukovina, Banato dalis ir Semigradija. Iš Sov. Rusijos, pasinaudoję sijos suirute, 1918 m. pradžioje Rumunija prisijungė Besarabiją. Tuo budu Rumunija pasidaro taip pat marga tautiniu atžvilgiu.

Graikijai po didžiojo karo buvo prijungta daug žemių iš Turkijos (net pačioje Mažosioje Azijoje). Turkai, negalėdami bėpakesti tokios padėties, 1923 m. pradėjo karą su Graikija ir laimėjo. Taip nuo Graikijos buvo atimta tai, kas jai buvo prisikirta po didžiojo karo. Visi graikai, gyvenę Turkijoje, turėjo išsikraustyti į Graikiją, o turkai — į Turkiją.

Tokija yra maždaug Balkanų tautų istorija (paskutiniųjų laikų). Kaip mašome, vienos valstybės yra „prisistotinusios“ kitų saska ton; užtat kai kurios jaučiasi nuskriautos.

PARDUODAMAS ZEMES

SKLYPAS.

Labai geroje vietoje Parque das Nações Lietuvos ir kitų europiečių apgyventame rajone, ant galvės sklypas parduodamas žemės sklypas, kur tik ka, pastatius namus, bile ko kiam bizniui. Teirautis dėl sąlygu Aido redakcijoje.

REIKALINGA DARBININKU

Reikalingi darbininkai i ka bidų fabriką. Rua da Graca 607 Uždarbis geras. Teirautis ten pat.

SKAITYKITE IR PLATINKITE L. AIDA BRAZILJOJ.

Ka kiekvienas turi zinoti apie chemini kara

b. — Ašarinanmieji nuodai. Svarbiausi iš jų yra: chloro aceto fenonas ir bromo benzilio cianidas. Pirmas kvepia žibuoklėmis, antras karčiasiais migdolais. Abudu nebijojo nei drėgmės, nei karščio. Varioja mi sprogstantiems prietaisams pripildyti. Yra miltelių arba kruopelių pavidalu. Be to, dar yra: chloro acetonas, benzilio bromidas, ksililio bromidas ir daug kitų. Visi šie yra bespalviai skysyimai, labai aštraus—duriančio kvapo. Variojami sprogstantiems prietaisams pripildyti. Gali būti išlaistomi.

Kaip pažinti. Šie nuodai turi aštrų duriantį arba karčiąjį migdolų, arba žibuoklių kvapą. Jie staigiai graužia akis. Skauda. Kyja nelabai smarkus kosulys ir čiaudėjimas.

Kaip apsaugoti. Geriausia priemonė yra dujokaukė arba priešdujinė šleptuve. Jei jų nėra, tai kvėpuojančiesiems žakams (nosiai ir burnai) apsaugoti varojamos tos pačios priemonės, kaip ir nuo troškianamųjų nuodų. Akis geriausia užrišti bet kokių kepalinku slapiu audeklu, arba užlipdyti storai boro vazelinu.

Pagalba. Negalima trinti akių! Visai neįeisi akių rankomis, nes akis trinant nuodai itinami giliau ir sužalojami gana sunkesni. Be to, nuodų gali būti ant rankų ir jų į akis pateks dar daugiau. Kuo atidžiausiai kelis kartus išplauti akis geriamosios sodos ar boro rūgšties skiediniu, arba nors sudomosios druskos skiediniu. I suklijne vandens idėti ant galio peilio paprastos druskos. Jei akis smarkiai peršėi ir skauda, plovimas reikia kartoti kas 10 minučių. Po kiekvieno plovimo reikia iššūti cinko lašų (Zinci sulfuro 0,02; sol. ac. bor. (3%) 10,0). Tokius ligojus laikyti tamsiame kambaryje, nes švieša sužalotas akis labai erzina, arba akis užrišti. Žūrėti, kad užrišimas akių nespautų, nes tai sukelia nepakenčiama skausma. Jei akių peršėjimas, skausmas ir ašarojimas greitai nepracina, siusi ligojus kuo greičiau i sami arčiau punktus arba i ligojines.

Lengvai apnuodytus ašarinanmaisiais nuodais galima keisi eiti pėsčias. Sunkiau apnuodyti ašarinanmaisiais nuodais visai netenka jėgų,— nepacina. Juos reikia veži.

C. — Čiaudinamieji nuodai—arsinai. Svarbiausi iš jų yra šie: difenilio amino arsino chloridas arba adamsaitas. Tai gejsvai-žalsvos miltelių ar kruopelių. Difenilio arsino chloridas arba klarkas I — bespalvės kruopelės. Difenilio arsino cianidas arba klarkas II — bespalvės kruopelės. Šios kvepia česnaku ar kartaisiais migdolais. Visi trys varojami sprogstantiems prietaisams pripildyti. Etilio arsino dichloridas — tirštas bespalvis skystimas, kvepia vaisiais. Variojamas sprogstantiems prietaisams pripildyti. Gali būti išlaistytas. Šis pastarasis persisunkia per bet kokius drabužius bei avalinę ir sužaloja oda.

Kaip pažinti. Sprogus patrankos sviediniui ar lėktuvo bombai, kyja bespalvės miglos, dulks ar dumai (etilio arsino dichloridas arba klarkas I). Jei pajuniamas česnako kvapas — klarkas II. Jei sviediniai arba

bombos buna užtaisytos vienas situ, taj dumai ar dulks būna gejsvai-žalsvos spalvos. Neaprasstas smarkus ir staigus čiaudėjimas, spaudimas kakle, kosulys ir ašarojimas. Jei tokių dumų, dulkių ar miglų priėvpuojama daugiau, tai be minutų nemažumų atsiranda dar labais markus seilėtekis, skrupliavimas ir skausmingas akarojimas. Kyja viso kuno skausmai, vėmimas, baimė miręs tampymai, samonės netekimai ir alpimai.

Nuo adamsito atsiranda viasme kune perštintieji odos paraudonavimai. Bet tie paraudonavimai ir negydomi pračia. Daug greičiau paraudonavimai pranyks, a, jei jie numazgojami su žaliu muilu.

Kaip apsaugoti. Geriausia apsaugoti su dujokauke ir priešyperitiniiais drabužiais (drabužiai iš dvigubos gumos padaryti taip, kad iš vieno į kejnės, batai ir švarkas su lipšonu. Be to, dar užšidedama dujokaukė. Jei jų nėra, imamasi tų pačių priemonių, kaip ir nuo troškianamųjų nuodų. Čia geriau butų kvėpuoti per kepalinką audeklo gabala, sumirkyta ne geriamosios sodos, bet 5—10% chloralkis (chlor-kės) skiedinyje. Šis skiedinys labai dvokia. Saugoti kad šio skiedinio nepatektų i akis.

Pagalba. Stengtis kuo greičiau išvesi ar išnešti nukentėjusius iš apnuodytos vietos. Stengtis kuo greičiau išplauti akis, nosi ir burna 3—5% geriamosios sodos skiediniu, arba 3% boro rūgšties skiediniu. Jeis markiai čiauda, duoti udeyti chloralkis garu, t. y. susų chloralkis sauja iplinti plona audeklo gabala, pridėti prie burnos ir nosies ir traukti, per nosi ir burna kvapa. Jei nuo to čiaudėjimas nenustoja ir pradeda iš nosies tekėti kraujas, tai i abi nosies puses galima iššūti po 4—5 lašus suaugusiems ir po 1 lašą vaikams šų vaistų: cocaini mur. 0,1; sol. ac. bor. (3%) 10,0.

Jei apnuodytusieji yra teke samonės ir labai smarkiai seilėjasi ir skrepliuoja, tai juo reikia paguldyti taip, kad galva būtų žemiau negu krūtinės lasta. Be to, galva turi būti paversta i šona, kad apnuodijęs neušprigtų skrepliais bei seilėmis.

Jei apnuodytųjų čiaudinamaisiais nuodais tarpe yra netik moterų ir mažų vaikų, tai pirmiausia jiems teikiama pagalba, nes netiesios moterys nu persmarkaus čiaudėjimo gali neįjaku gimdyti, mažiems vaikams prasidėti kraujavimai ir dideli kraujavimai yra pavojingi.

(B. d.)

PAPELARIA PAN AMERICANA

Šiuo visoms Lietuvos krautvėmis savo išdirbinio sąsiuvinio mokykloms labai geromis sąlygomis. Taip pat galima pirkti fabriko kaina paštelę, rašalo ir kitų rašomų reikmenų. Galima pirkti ir ant duplicatų — ilgiam laikui išsimokėti.

Amerikos lietuviai apie Smetonos atvaziavima

Buves Lietuvos prezidentas Antanas Smetona, kaip jau buvo pranešta, vyksta į Šiaurės Ameriką. Kiti pranešimai sako, kad jisai jau randasi Amerikoje, tik dar niekam nesirodo. Dėl Smetonos atvykimo į Ameriką tenyksié lietuvii spauda visai rašo. Smetona, mat vyksta ne kaip paprastas Lietuvos pilietis, o kaip prezidentas, nors jisai prezidentu jau nėra. O tas yra dėl to, kad Šiaurės Amerika, nepripažindama Lietuvos prijungima prie Sovietų Sąjungos, pripažista ir toliau visus senus buvusios Lietuvos atstovus, kaip teisėtus Lietuvos valstybės vyrus. Dėl to ir Šiaurės Amerika elgiasi su Smetona taip, kaip su Lietuvos prezidentu. Tokia jau yra, mat, tvarka. Nors valstybės nėra, bet jos prezidentas, jos ministrai dar pripažistami. Lygiai taip, kaip ir kitų valstybių atstovai, kurių šalys liko okupuotos vokiečių, pripažistami teisėtai. Smetona išvykdamas iš Vokietijos, išsiryšino į Šiaurės Ameriką ir diplomatinę vizą. Tas rodo, kad jisai pripažinamas prezidentu.

Na, o ka gi lietuviai apie jo kelione sako? Tautiškos mįslies laikraštis „Dirva“, kuris buvo Lietuvos visai laikraštis finansuojamas, rašo, kad Amerikos lietuviams reikės Smetona priimti tinkamai, kaip Lietuvos prezidentą apmokėti jo kelione ir jį išlaikyti. Dėl to mėnėjas laikraštis kviečia lietuvius dėtis prie to darbo, aukoti šiam tikslui pinigų.

Socialistų laikraštis „Naujoji Gaidynė“ rašo sekamaj: „Taigi, taigi — „tautos vadas“ ir iremtinys. Kadaise ir jis ir jo ieiinančiai tyčiojosi iš demokratinės santvarkos, o dabar

turi ieškoti prieglaudos demokratinėje Amerikoje. Amerikiečiai yra demokratiški žmonės, jie nesidrovės pasakyti, ka mano apie tuos laikus, kai Lietuvoje galiojo smurtas ir sauvalė. Keidami protestus prieš bolševikų smurtą, juk negalima pamiršti ir to, kad už dabartinę Lietuvos nelaimę atsakingas ir buves „tautos vadas“.

Liberalinės Amerikos lietuvių „Naujienos“ apie Smetona sako šitaip: „Jeigu jis atvyks ta, Amerikos lietuviai žiūrės į jį, kaip į vieną tų, kuriems teko bėgti nuo bolševikiško smurto. Bet kokiu nors oficialiu titulu jie jam negalės pripažinti. Jo „Konstitucija“ amerikiečiams nėra priimtina. Visiems bus geriau, jeigu jisai čia elgisis kaip privatus asmuo, o ne kaip valstybės atstovas.“

Socialistinis savaitraštis „Keleivis“ labai trumpai ir drūtai pasakė apie Smetonos kelionę į Ameriką, būtent, šitaip: Geriausia būtų, kad jis Amerikoje visai nesirodytų“.

Komunistų laikraštis rašo apie Smetona visi vienodai. Jie sako, kad bereikėjo kankurie amerikiečiai rūpinasi globa, nes esa Smetona bėgdamas iš Lietuvos, išsivežė apie 80 milijonų dolerių, tad ir lengvai turės iš ko gyventi.

Cia, maityti, padaryta labai stambi klaida, kur kalbama apie pinigų išvežimą iš Lietuvos. Lietuvos laikraščiai, išbėgus Smetonai, pasakė, kad jisai išsivežė iš Valstybės banko nusipirkes 12 tūkstančių dolerių. Aštuoniasdešimt milijonų dolerių kažn Lietuva iš viso aturėjo savo banke.

Kaip matome, apie Smetona šitaip kalba amerikiečiai, pas kuriuos važiuoja buves „tautos vadas“ pagalbos prašyti.

Lietuvos indėliai Amerikos Bankuose.

Lietuva, o taip pat ir kitos Pabaltijos valstybės turėjo savo indėlius Amerikos valstybės bankuose. Lietuvos indėlių susidaro net keliolika milijonų dolerių. Tai graži suma pinigų. Tačiau šitų pinigų niekas dabar iš jų bankų negali išimti. Vargu išims ir Smetona atvykęs į Ameriką, kaip tik Lietuvos tautininkų valdžia priėmė Sovietų Sąjungos reikalavimus ir Lietuvos pradėjo žygiuoti raudonoji armija, Lietuvos indėliai Amerikos bankuose tuojaus buvo užblokuoti ir jų niekas negalėjo išimti. Pinigai, mat padėti Lietuvos valstybės vardu, o dabar Lietuvai prisijungus prie Sovietų Sąjungos šie indėliai turėtų būti perduoti Maskvos valstybės bankui. Bet Amerikos J. V. prisijungima nepripažista ir dėl to šitų neišduoda Sovietų Sąjungai. Tokia pat istorija su indėliais ir Anglijos bankuose. Rusai su angliais dabar net negali susitarti ir kitais klausimais vien

tik dėl Pabaltijos kraštų indėlių ir kito turto depozituoto tose bankuose.

Su tais indėliais Amerikos bankuose yra dar ir tokia istorija. Tautininkų vyriausybė buvo davusi ypatingus igaliojimus savo atstovui Amerikoje, kad kokį nors surūteitį kitus, ar prasidėjus karui Lietuvos teritorijoje, ar šaip kokiu nors ypatingu Lietuvos momentu, Lietuvos atstovas Amerikoje, be atskiro parėdymo, gali tuos indėlius išimti. Bet prieš tris dienas nuo rusų derybų su Lietuva, prieš tris dienas nuo tautininkų valdžios priėmimo rusų reikalavimų, Smetona tuos igaliojimus atšaukė. Tokiu būdu tie pinigai guli banke ir prie jų niekas negali nė pirmo pridėti.

Jeigu Smetona būtų žinojęs kad taip atsitiks, aišku, nebūtų atšaukęs igaliojimų ir tuos pinigus būtų galėjęs išimti Lietuvos atstovas. Jau kad nesiseka, tai nesiseka.

Tragėdija ir likimo ironija.

Didesnjoose Amerikos lietuvių laikraščiuose buvo pasakėtas Lietuvos Piliiečių Sąjungos pirmininko Stasio Kuzminskio laiškas, kuriame jisai aprašo Lietuvos pabėgėlių padėti Vokietijoje ir prašo

kad Amerikos lietuviai tuos nelaimingus žmones suselptų. Lietuvos Piliiečių Sąjunga yra susitvėrusi iš pabėgusių iš Lietuvos inteligentų tuo metu, kada rusai išvygiavo į Lietuvą. Tarp kita ko tame laiške rašo:

ma: „Palyginamai nedideliame lietuvių inteligentų skaičiui pasisekė išbėgti nuo bolševikiško teroro, slaptai perbėgant ru bežių ir ieškant prieglaudos Vokietijoje. Tokių pabėgėlių šian dien priskaitoma virš 600 asmenų. Daugumos medžiaginė padėtis katastrofali; perbėge negalėjo pasimti su savim jokios mantos; Vokietijoje jie atsiderė kaip stovai — be drabužių, be baltinių, be šiltų apvalkalų ir be pinigų. Ypač bjoga padėtis tų, kurie atvyko su vaikais ir mažais vaikais. Pabėgėlių skaičius didėjanti, Vokietijos valdžia isteigė pabėgėlių ligerį, kur perbėge už mažą atlyginimą gauna pastogę ir maista. Kadangi pati Vokietija negyvena užtikškos gerovės laiku tai su prantama, kad ir jos pagalba negali būti duosni ir neribota. Trumpai tariant, reikalinga skubi medžiaginė pagalba, nes reikija gejbėti Lietuvos inteligentijos likučius nuo sugniužimo emigracijoje. Taigi, šiuo raštu aš ir kreipiuoči į Jūsų prašydamas atkreipti mūsų lietuvių Amerikoje dėmesį į virš išdėstyta ir sukelti greitos pagalbos akcija“.

Vokietijon pabėge iš Lietuvos inteligentai, buve tautininkų valdžios aukšči valdininkai, prašo Amerikos lietuvių gelbėti juos ir padėti jiems medžiaginiai, nes jų padėtis, kaip Kuzminskis rašo, yra katastrofali. Amerikos „Keleivis“ pasakelbes šita laiška, priduria:

„Nėra abėjonės, kad pabėgėlių būklė yra apverktina. Nekteti pragyvenimo šaltinių, ne tecti šiltos pastogės, pagaliau ne tecti savo tėvynės ir atsiderinti pabėgėlių ligery, svetimoje šalyje, a sideruti su seimynomis ir vaikais, be drapanų ir be pinigų — tai tikra tragėdija! Bet tokia pat tragėdija turė jo pergyventi ir demokratinės Lietuvos inteligentija, kuomet 1926 metais buvo nuversta D. R. Grinajus ir Mykolo Slezevičiaus vyriausybė. Desėkai socialdemokratų ir valstiečių liaudininkų tuomet turėjo bėgti nuo teroro ir slapstytis užsienyje. O kurie liko namie, turėjo gyventi nuolatiniame baimėje. Šiandien jū buvo suimta, ir vieni buvo sušaudyti, o kiti sugrusti ir kalėjimams. Dėl ko? Vjen dėl to, kad jie buvo išikimi teisėta Lietuvos vyriausybei, kad norėjo atsteigti demokratine santvarka ir gražinti Lietuvos žmonėms laisvę. Kas gi juos persekiojo, kas šaudė, kas sodė į kalėjimus, kas terorizavo ir verė bėgti iš savo tėvynės? Ogi ne kas kitas, kaip tik tie, kurie dabar patys atsiderė pabėgėlių ligery ir šaukia Amerikos lietuvių pagalbos. Štai kokija skaudi likimo ironija!“

Šitaip rašo Amerikos lietuvių spauda.

Hitleris suimnėja buvusios Lenkijos vadus

Žlugus Lenkijos valstybei, visi žymesnieji Lenkijos vadai, ministriai ir politikai turėjo bėgti užsienin. Vieni jų bėgo į Prancūziją, kiti į kitas valstybes, kaip Sveicarija, Rumunija ir kt. Prancūzijoje buvo susidariusi net nauja Lenkijos vyriausybė. Bet žlugus Prancūzijai, Lenkijos vyriausybės vadai turėjo bėgti toliau. Daug jų atsiderė Londone, o kurie nespėjo pabėgti, tie paleko Hitlerio rankas ir, aišku, jie

Prancuzija moka didelius mokėscius Vokietijai

Prancūzija njekuomet pracietyje nėra turėjusi tokios sunkios karo nuostolių naštos, ko kia ji turi vilkti dabar, pralaimėjus kara su Hitleriu. Žino ma, jeigu ne Petain, Prancūzija dar būtų kariavusi ir dar nežinia kaip būtų karas baigėsis. Bet Petain Prancūzija atidavė Vokietijai ir ant savotautos pečių uždėjo neribotai sunkia našta.

1870 metais Prancūzija taip pat buvo prajaimėjusi kara vokiečiams. Tada Vokietijos premeras Bismarkas pareikalavo kad Prancūzija atiduotų Vokietijai Alzasa ir Lotaringija ir per 3 metus sumokėtų ribota suma, karo nuostolių, 5 milijonus frankų. Prancūzai su visu tuo sutiko ir laiku sumokėjo savo skolas Bismarko užkrautas, kurios buvo skaitomos nepakejiamos. Bet palyginti anas skolas ir anuos pralaimėjimus, tai tik menkiekis prieš šiandieninę Hitlerio užkrauta prancūzams našta.

Kitu spauda apie Pabaltijo piliieciu registracija

Pabaltijo piliiečių gyvenančių užsienyje spaudoje, prisijungus tiems kraštams prie Sovietų Sąjungos, ir išėjus dekretu apie registravimą ir priimima Sovietų pilietybės, kilo daug visokių aiškinimų ir komentary. Daugiausia šiuo klausimu rašo Amerikos Pabaltijo piliiečių spauda. Jie net kreipėsi į Vašingtoną, į Amerikos vyriausybę, klausdami, kaip jie turi laikytis. Juo labiau, kad kaip pas mus Brazilijoje taip ir Amerikoje, vyksa svetimačių registracija ir dėl to kiekvienas nori žinoti, kaip pasielgti kaip užsirašyti — rusų, lietuviu, latviu, ar estu. Jų laikraščiai aiškina kiekvienas pa-

gal savo nusistatyma. Komunistinio nusistatymo laikraščiai ragina registruotis Sovietų piliiečiais, o kiti aiškina, kad Sovietų piliiečiai ne visur pageidaujami, ir užsiregistravus Sovietų piliiečių, gali toks būt suimtas ir išremiamas. Amerikos vyriausybė ir tokius jų paklausimus atsakė, kad jie turi vadintis ir toliau lietuviais, latviais, estais, nes kol Ameriką nepripažįsta Pabaltijo valstybių prijungimo prie Sovietų Sąjungos, tai ji laiko teisėtais piliiečiais buvusių Pabaltijo valstybių.

Toks pats reikalas liečia ir mus, gyvenančius Brazilijoje. Kaip mums pasielgti, ka daryti. Aišku, mes tikro nieko nežinome ir jokių patarimų niekas negali duoti. Cia elgiasi kiekvienas pagal savo protą. Viena tik galime pasakyti: nereikia skubintis, reikia laukti karo pabaigos. Juo labiau mums, kada čia neveikia Sovietų atstovybės, kada Brazilija neturi jokių santykių su Sovietais. Be to, mes turime elgtis taip, kad nenusikalstume vietos šalies įstatymams. Vienintelis dalykas, kaip jau mes buvome minėję, nenuogastauti, o laukti. Tad ir laukime, nepa-raskime savų turimų dokumentų, o laikykime juos. Kada karas pasibaigs, tada paaiškės ir mūsų padėtis.

PARDUODAMAS NAMAS.

Villa Belloje, ant kampo gatvių das Glicinias ir das Saudades, 56, prie pat lietuviškos mokyklos, parduodamas namas, 2 kambarių ir virtuvės. Teirautis: K. Zabrauskas, rua General Ozorio 161.

MASINA SINGER.

Parduodama siūvama mašina „Singer“ 31-15, vartota bet gerame stovyje. Kaina pigi. Teirautis, Av. Zelina, 46. V. Zelina.

Keletas Lietuvos Naujienu

PAKELTOS DARBININKAMS IR TARNAUTOJAMS ALGOS

Lietuvos vyriausybė pakėlė darbininkams ir tarnautojams algas už darbą. Tiems kurie už dirba ligi 80 litų i mėnesi pake- lta 30 nuošimčių, kurie uždirba iki 100 lit. pakelta 25 nuošim- čiai, tiems kurie uždirba 200 litų pakelta 14 nuošimčių, kurie uždirba 290 litų, pakelta 5 nuo- šimčiai. Vidutiniškai imant, al- gos pakeltos tarp 15 ir 20 nuo- šimčių.

LATVIJOS IR ESTIJOS DAR- BININKAI I LIETUVA

Iš Suomijos pranešama, kad Lietuvoje dabar yra apie vien- nas milijonas rusų kareivių. Daug kariuomenės pastaruoju metu perkelta iš Suomijos pa- sienio, kurie statė tvirtoves. Lietuvoje dabar eina didelė ka- reivinių statyba, nes tokiai ma- sei žmonijai reikia turėti ir pa- talpas. Iš Latvijos ir Estijos : daug darbininkų gabenama i Lietuvą kareivinių statybai.

KOVA PRIES BEREIKALIN- GAS KALBAS.

Kaip jau žnome iš praneši- mų, Lietuvoje buvo rengiami susirinkimai, mitingai, kal- bos. Ir visa tai atimdavo daug laiko, dar darbininkai lanky- damiesi i mitingus, negalėda- vo atlikti darbo. Dabar Ka- no laikraščiai rašo, kad tokioms kalboms, bereikšmėms susi- rinkimams, kurie, pasak lai- kraščių, darbininkus kvaijina, reikia škelbti kovą.

VISUR IVEDAMAS AKORDI- NIS DARBAS.

Ivairiose imonėse, dirbtuvė- se ivedamas akordinis darbas ir stachanovų sistema: ku- o daugiausia pagaminti per trum- piausia laiką. Daugelyje vietų

darbininkai pakėlė savo darbin- guma daugiau nei negu pusan- tro karto.

PURENAS, KAUNO UNIVER- SITETO REKTORIUS

Kauno universiteto rektorium paskirtas socialdemokratas An- tanas Purėnas, buvęs prie tau- tininkų ekstraordinarinis profes- orius. I statybos fakulteto dekanu paskirtas profesorius Stasys Kojupaila, katalikas, žy- mus katalikų srovės veikėjas.

GIRTUOKLIAMS BLOGAI.

Lietuvoje girtuokliai turėja išnykti. Yra paskelepta, kad gir- tuokliai, kurie mėgsta išsikau- si, bus skaitomi liaudies prie- šais, provokatoriais ir pan. ir kaip tokie bus sunkiai baudžia- mi.

KAUNA APNYKO VAIKAI.

Kauno laikraščiai rašo, kad pastaruoju laiku Kauna apnyko vaikai bezprizornikai, kurie pa- rdavinėja kavinėse, gatvėse gėles, uogas ir kt. Spauda pa- žymi, kad tie vaikai tyčia pa- leisti i Kauna liaudies vyriau- sybės priešū.

NE KIEKVIENAS GALES BU- TI KOMUNISTU PARTIJOS NARIU.

Vidaus reikalų viceministeris Aleksandras Dikėus, kalbė- damas valsybės tarnautojų su- sirinkime, pareiškė, kad masi- nis veržimasis i komunistų par- tija, be tinkamo ideologinio pa- siuošimo, bus žūrima, kaip i nora įtikti, igyti pasitikėjima ir pasiekti gera tarnyba. Sto- jimui i partija karjeros sumeti- mais ir nesuprantantiems par- tijos ideologijos, bus užkirstas kelias. Dikėus pabrėžė: „Tar- nautojai turi išidėmėti, kad So-

viety santvarkoje lygiai vertina- mas kiekvienas doras ir sa- žiningas žmogus, nežūrint ar jisai priklauso ar nepriklauso partijai.“

REIKALAUJA PATIKRINTI VISUS PERBEGELIUS.

Lietuvos liaudies rašytojas Petras Cvirka rašo Kauno lai- kraštyje, kad vyriausybė pa- darytų atranka žmonių slovin- čių valdžios viršūnėse, nes pa- sak jo, pasikeitus vyriausybei ir santvarkai, daug buvusių liaudies engėjų pasidarė jos draugais. Tokius žmones esa reikja valyti, nes tokie sažini- gai netarnavo ir netarnaus. Tai karjeristai, kurių Lietuvos liaudies vyriausybėje negali būti.

KIPRAS PETRAUSKAS ISE- JO I PENSIJA.

Lietuvos valstybės teatro tē- vas Kipras Petrauskas, jau su- silaukę virš 60 metų amžiaus, ir kaip toks atėjistas i pensija. Petrauskas kalbėdamas artistų susirinkime, labai apgailėstau- ja, kad dar prieš save neturi kokių 30 metų, kuriuos galėtų paaukoti Lietuvos darbo liau- dįs naudai.

NE VISI GAVO ŽEMES.

Lietuvos žemės reforma pa- sibaigė. Prašymų paduota žė- mei gauti buvo daug daugiau, negu buvo žemės. Dėl to žemės reformos komisijoms teko smul- kinti ūkius net ligi 3 hektarų bet ir tai ne visiems užteko. Kauno spauda pažymi, kad toks smulkinimas ūkių, veda valstie- čius prie skurdo.

KONFISKUOTI 82 ASMENŲ TURTAL.

Ligi šiolei pabėgusių iš Lie- tuvos turtas konfiskuotas yra 82 asmenų. Darbas šioje srity- je dar tebetesiamas, nes pabė- gusių priskaitoma ligi 600 as- menų.

LIETUVOS KARO MOKYKLA DAUG RUSIS U FILMU.

Lietuvos karo mokyklon ligi šiolei buvo priimami baige gimnazija. Dabar i karo mokyk- la priimami ir baige tik ketu- rias gimnazijos klases.

SUIMTAS GEN. NAGEVICIUS

Pranešama, kad suimtas gen. V. Negevičius ir V. Mašajaitis, buvęs ministrų kabineto ge- neralinis sekretorius. Suėmi- mo priežastis nežinoma.

LAISVAS JUDEJIMAS PA- SIENYJE LIGI 10 KILOMET.

Vyriausybė įleido isakyma, kuriuo draudžiama be policijos leidimo iš kitų gyvenamų Lie- tuvos vietų vykti i pasieni. Ga- lima laisvai važiuoti tik ligi 10 kilometrų nuo pasienio, o to- lyn draudžiama ir reikalinga turėti specialius leidimas ir irodyti rimta priežasti kur va- žiuoji, kokiais tikslais ir kiek laiko manoma išbūti.

KASAMI APKASAI IR TVE- RIAMOS TVOROS.

Lietuvoje statoma daug aero- dromų, daugelyje vietų miškuo- se kasami apkasai ir statomos spigijuotos vielos užtvoros.

NUNCIJUS APLEIDO LIE- TUVA.

Lietuva panaikino konkorda- ta su Vatikanu ir nutraukė su- juo santykius. Lietuvoje buvo ir Vatikano atstovas Kaune.

Jis gyveno Lietuvos valdiškuo- se namuose ir už tai nieko ne- mokėjo. Pranešama, kad Va- tikano atstovas Lietuvai jau- apleido Lietuvą.

IVESTI PIRKIMO LAPAI.

Prekybos komisaras įšleido isakyma, kuriuo ivedami vis- siems pirkėjams pirkimo lapai. Su tais lapais parduotuvėse ga- lima pirkti galanterijos, teks- tilės, odos ir avalinės prekės. Tiems apams gauti, reikia iro- dyti būtinuma isigyti šių pre- kių.

kaune ir kituose didesniuose Lietuvos miestų kino teatro- se rodomos išimtinai rusiškos filmos su rusiškais užrašais. „Darbo Lietuva“ rašo, kad to- kijos filmos, su nesuprantamais lietuviams užrašais netinka ir prašo, kad būtų filmos su lie- tuviškais užrašais.

SIE METAI LIETUVAI NE- BUS LENGVI.

Lietuvos žemės ūkjo komis- ras paskelebe: „Sie metai kuro atžvilgiu Lietuvoj nebus len- gvi; ta visiems reikia turėti galvoje ir daryti kas galima, kad pasirengus suikti žiemą.“

Dideli turtai sėlio- janciam Vandeny- ne.

Žmonės skaito irodytu faisu kad mūsų žemėje randasi neap- skaičiuojami turtai — aukso geležis, aliejus ir kiti metalai bei mineralai. O kad mūsų žė- mės vandenyuose randasi di- deli turtai, apie tai retas pagu- voja ir tik retas težino.

Vandenyse, kaip ir žemės kloduose taip pat randasi neap- skaičiuoti turtai. Štai šiomis die- nomis vienas Amerikos dien- raštis paskelebe sekamus davi- nius:

Kiekvienoj vandenyne ku- biškoj mylioj randasi tiek so- diumo ir chlorino, kad ji išėmus kiekvienas Jungtinių Valsti- jų gyventojas gautų po keturis tonus (1,000 kg.) stajavus dru- skos.

Štai ka. Vandenyne gelmė- se randasi milijonai tonų dru- kosl. Bet tai ne viskas. Tų pat kubiškoj mylioj randasi tiek magnesijumo, kad juo p- lėtum aprūpinti devynis mi- lionus lėktuvų ivairios rūšies au- tis. Ir tai ne viskas. Be ma- nesijumo jūros gelmėse randasi dideli kiekiai sieros, kalcijumo potašaus, bromino, karbono, aluminio, geležies ir silikino. Kiek mažiau, bet imant vande- nyne plotus, gelmėse randasi jodino, fosforo, nitrogeno, ir

(Nukepta i 6 puslp.)

PRISIEKUSIS VERTĖJAS MIGUEL OCOUGNE

R. 15 DE NOVEMBRO, 193 sobreloja Tel. 2-6393. S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius do- kumentus, kaip antai: cart. profesional, carteira de identidade.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Dr. A. Jazara Snege

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujinių, venerinių ir moterišku ligu specia- listas, chirurgas.

Liginius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak- Ladeira Porto Geral 106, salas 4 ir 5, (Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março) Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

LABOLATORIJA — MEDICINIŠKAS IŠ- TYRIMAS

(Nugarakaulio, smegenų, kraujo šlapimo ir išmatų) Tikras ir geras

Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga 242, 3 aukatas. Priėmimo valandos nuo 9—11 ir nuo 3—6. Sekmadieni nuo 10—12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiš- kai ir vokiškai.

DANTU GYDYTOJAS JOSĖ LEVKOVICH

Rua Silva Pinto 264 (antig 46) Bom Retiro. Atsivėlgda- mas i sunkų laiką nutarė su- mažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip an- tai; ištraukti dantį be skaus- mo 5\$000; plomba čida- bro porceleno 8\$000.

Kalbama lietuviškai, rusi- kai ir lenkiškai.

VOKIECIŲ FOTOGRAFIJŲ ĮSTAIGA

„BERNARDO“

Isteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto- grafijų srity. Specialybė pa- didinime, o taip pat ir su da- žais.

Darbas greitas sąžiningas ir pigus. Vyksta įnam us fotogra- fijų reikalais. Dar i fotogra- fijų darys.

Arthur Schamid

Rua São Caetano 447 (senas, 103-111 S. Paulo Telefono 4-5576

Lietuviska Vaistinė José Paulino

Rua José Paulino 483, Tel.: 5-6307

Parduodmi pigiausiomis kainomis įvairūs vaistai ir parfumerijos dalykai vietiniai ir užsieniniai. Be to, prie vaistinės isteigta Vegetarinė labolatorija ir par- duodami vegetariniai vaistus „Chavantes“

Prlima lignonius uz dyka nuo 4 iki 6

Ar jau zinote kad Jono Jenciaus

dirbtuvė dirba įvairius metallinius reikmenis: spinas durims, užraktus ir kt. Darbas geras, sąžiningai atliekamas ir pigus. Kreipkites tik i lietuvišką dirbtuvę, sutaupsysite laiko ir pigiau viską isitaisysite. Lietuvams kainos papigintos.

Rua Onze Nr. 584 — Villa Zelina.

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniākas, greitas ir tikras gydymas skilvi^o ir kepenū specialisto

Be operācijas

Aiduriu skausmai, skilvio išsiplētīmas, protinis nusiļņņējīmas, sifilio ligos, skilvio uzdegīmas, rūgīmas, skilvio votye, īvairus dieglīai ir kitos lygos pagydoma BE OPERACIJOS, īvairus moterū ligos gydomas ir BE OPERACIJOS, tik su īnžeksonai
Jeī sergi, tai īndien pat kreīpkis pas

DR. PAULO LICIARDI

Medikas Operatorius Santa Casa

Priēmīmas nuo 11 īki 12 ir nuo 15 īki 19 val. vak. Gyv. vieta ir Kon sultoriĶa: Rua Silva Pinto, 444

PASTABA: Vyketa Ķ namus bilē kuriā valandā dienā, nakti.

DR. A. CANDIA

VENERINĒS LIGOS:

TRIPERIS (Visose stadijose — āstrus ir kroniākas)
SIFILIS. Priēmīmas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7.
Sekmdienīais nuo 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITEPETINGA, 242
3 aukstas. TELEFONAT: 4-0218

Kalba rusiskai, lenkiskai, vokiskai.

GALECKO SIUVYKLA

Siūva rūbus pagal naujausias madas ī īvairiausių medžiagū - vietiniū ir užsieniū Darbas pagal savo kokybę yra pigas, atliekamas sēžiningai, diplomuotosiūvējo Galecko prīstūrimas.

TAD VISI IR SIUVASI RUBUS GALEC K O S I U V Y K L O J E .

RUA DUQUE DE CAXIAS, 257

Tel. 4-1457

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujiniū ligū specialistas - Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 īki 9 v. ryto ir nuo 2 īki 8 v. v.

Rua da Graça, 248 - Telefone 5-1451 - SĀO PAULO

PHARMACIA ANHAIA

Rua Anhaia, 565 (Bom Retiro) Tel. 5-3551 S. Paulo

Passerini

Farmaceutikas

Kainos pigios Duodami inzesonai

Pirmoji Lietuviska Spaustuvė ir Papelaria

Pan Americana

RUA DA MOOCA, 1721 - TELEF. 3-2056, SAO PAULO.

Priima ir a^o lieka visokius spaudos darbus: Notas, Fakturas Duplikatus, Įvairiausius kartonus, Saskaitas ir t. t. Darbas atliekamas pagal užsakytojo skoni. Be to, galima gauti visokiū rašomoju reikmenū: Laiškams popieros ir krautuves. Lietuviai kreipkitės i savąja spaustuve ir papelariĶa, nes lietuviams daromos didelės nuolaidos.

Darba paimame iš namu ir Ķi pristatome užsakytojui.

Kainos pigios. Darbas skubus ir sazingas

Rua da Moóca, 1721 Tel. 3-2056

SIUVYKLA "ESTAN"

STASIO SLIKTOS

gerai žinoma visiems lietuviams
Rua da Conceição 79-A, Fone:
4-1940 (prie pat stoties Luz)
atidarė naują skyriū — antra
siuvyklā, prie stoties Luz ten
ir gyvenamas butas

RUA DA CONCEIÇÃO, 11

Lietuviu Jaunimui

DEMESIO!

Norėdami dėvėti gražiai pasiutus rūbus ir pigiau negu kitur tik pas Paulo Ambrozevičū, kur darbas atliekamas sulig naujausių madū vyriškū ir moteriškū.

Lietuviai, išnaudokite laiką sekmdienīais ir vakarais. Užsikite ir išsirinksite, nes darbas atliekamas neblogiau kaip SĀo Paulo cent^o, bet daug pigiau

Taip pat yra gražus pasirinkimas moderniākiausių medžiagū

PAULO AMBROZEVICIUS

R. Ciclamas, 52

V. Bella

Daržai ir Uķiai

Netoli stoties Carvalho de 508000 Araujo suburbio Central do Brasil, parduodame geriausios žemes daržams ir nedidelėms ūķiams. Zeme apaugusi mišku. Yra pakankamai vandens. Žemės kaina — tik 300—400 reisu kvadratinis metras. Geri keliai ir arti esančios stotys duoda galimybės užvesti paukščiu ūķi, verstis daržinystte, kito tokiu kulturu auginimu ir irengti poilsio namus

Sklypai nuo 10.000 metru išimokėjimui pradant nuo

Savininkas. Cia de Agri. Imigracão e Colonizaçao.

Pardavimu Kabinė: Rua José Bonifacio, 98 Tel. 2-7549

S. Paulo, Sekmdienīais ir šio

kiodienīais išjisa savaitė galima teirautis vietoje krautuve

je prie Carvalho de Araujo stoti pas ANTONIO KRISTEN

Traukiniai i stoties Norte išeina: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10

12,14; 14,30. Iregistruota nr. 45 iš 10

-12-38 tređioje apylinkje.

LIETUVIŲ AIDAS

BRAZILIJOJ

- JORNAL - LITUANO - ECHO -

XI Ano - metai São Paulo, Spaliu - Outubro 26 1940 Nr. 43

Kas naujo kolonijoje

L.M.M.R. RYTUI PENKŲ METAI.

Veikliausiai pasireiškusi lietuvių organizacija São Pauloje yra L.M.M.R. Rytas. Šiais metais jam sueina lygiai penki metai nuo isikūrimo. Tad šia proga organizacija rengia savo sukakčių minėjimą lapkričio mėn. 15 dieną. Progaramoje bus vaidinimas ir dainos.

K.rsp.

NUSOVE NETYCIA VAIKA SAVO GIMINAITI.

Pereita sekmadieni, spalio mėn. 20 d., prie vieškelio S. Paulo—Campinas ivyko tragiškas atsitikimas. Lietuvis Alfonso Cemisevičius, betaisydamas šaunama ginkla, netyčia peršovė 8 metų amžiaus savo giminaitį, Antana Galinskutį, Jono Galinskio sūnų. Policija tyrinėja įvykį.

Su ginklu reikia elgtis labai atsargiai, nes daugiausia nelaimių įvyksta tik per neatsargumą.

K.rsp.

KAIP TURIME ELGTIS.

Daugelis lietuvių kreipiasi į Aido redakciją sužinoti apie paskelbtą Pabaltijo valstybių piliečių registraciją ir pilietybės priėmimą, nes visiems rūpi, kaip mes dabar paliksime, ir kaip turime pasielgti. Redakcija praneša visų lietuvių žiniai, kad elgtis reikia taip, kad nebūtų prasizengta vietos valdžios išsisiems įstatymams. O kad mes neprasizengtume, tai turime nieko nedaryti ir laukti tikresnių žinių, kurių nurodymų. O kol karas Europoje vyksta, tai mes jokių registracijų neturime daryti. Juo labiau, kad Brazilijoje eina svetimsalių registracija. O tai registracijos yra būtinas užsienio pasas. Tad reikia saugoti tas pasas ir iš rankų neišeisti.

RASTAS UZSIENIO PASAS.

Brazilijs gatvėje rado lietuvišką užsienio pasą, priklausantį Povilui Geniui, uteniškiui, ir pristatė jį Aido redakcijai. Po vilas Genys prašomas dėlioti redakcija ir atsiimti savo pasą.

NEPRASYTAS PATARNAVIMAS.

Yra žmonių, kurie dirba savo darba ramiai, visu rimtumu siekia tikslo. Tačiau yra tokių, kurie nori kuo nors pasižymėti, pasigarsinti, ir šituo savo egoistiniu polinkiu daug blogo padaro kitiems, o ypatingai, kada nekieno neprašomi, siūlosi patarnauti tūkstančiams. Tai yra ne tik nesąžininga, bet įžūriama tokioje „patarnavimuose“ samoninga provokacija prieš kitus, ramų darba dirbančius darbininkus.

Ne kartą jau teko skaityti

Urugvajaus laikraštyje „Darbe“ korespondentų iš Brazilijos, kurie labai dažnai kalba savo korespondencijose „varde visų Brazilijoje gyvenančių susipratusių lietuvių“.

Jeigu jau tokie korespondentai kalba apie „susipratusius“, tai pirmoje eilėje reikia būti patams susipratusiems ir savo patarnavimo nesilyti tenai, kur jaisi nereikalingas. O redakcijos, tiek Urugvajaus tiek ir Argentinos laikraščių, turėtų žinoti, kad tokiomis korespondencijomis nepatarnauja, o kenkia Brazilijos lietuviams. Mes gyvename Brazilijoje, o ne Urugvajuje.

J. Ramutis.

SAKO NEPLATINA LIETUVOS LAIKRASCIU.

Aide neseniai buvo rašyta, kad bandeirantininkai nors keikia Lietuvą, jos veldžia ir viską, kas tik dabar yra Lietuvoje, tačiau Lietuvos laikraščius, kurių jie gauna dar vis labai daug ir kuriose viskas aprašo ma kuo geriausiai apie Lietuvą, jie juos platina. Perskaitytes šitokia korespondencija Aide, tikrai pamaniau sau, kad šia Aide netiesia rašo; kaip gali žmonės platinti la spauda, kuri leidžiama Lietuvoje ir kuri taip gražiai apie Lietuvą rašo. Na, bet norėjau išitikinti, ir šiai patyriau, kad Aidas rašė tikra tiesa. Vadinasi Aidas niekuomet nemeluoja.

Nusiperku „Lietuvi“, kuris seniau buvo leidžiamas Lietuvos ideo pinigais bandeirantės pastogėje. Skaityti jį nuo pradžios iki galo ir štai kas aš randu: „Užsiprenumeruokite šiuos laikraščius“. Šių rekomenduoja mūsų laikraščių, eilėje yra ir Lietuvos leidžiamų laikraščių vardai, kaip „Darbas“. Jei kas dar netikite, ir abejojate „Aido“ teisingumu, nusipirkite „Lietuvi“ ir patikrinkite.

Štai tau bandeirantininkai! Jie dabar išsišiepė keikia viską kas tik lietuviška, kas tik iš Lietuvos, o patys vis dėl to va ro iš to bžni. Cia dar vienas dalykas paaiškėjo, kad bandeirantininkams niekas kitas nerūpėjo, kaip tik pinigai. Jie už pinigus pirma garbino Smetoną ir jo režimą, dėl pinigų jie ir toliau platina Sovietinės Lietuvos laikraščius, nors jie ta Lietuva ir keikia. Už pinigą jie kažin ka gajėjų padaryti. Skaitytojas.

REGISTRUOKITE SVETIMSALIŲ KNYGUTES

Lietuviai, kurie turi jau išsiėme svetimsalių knygutes, turi perskaityti toje knygutėje įstatymo įtrauka. Tenai pasakyta, kad svetimsalis persikėles gyventi i kita vieta, turi pranešti apie tai Svetimsalių Delegacijai ir registruoti naujai gyvenama vieta. Arba pakeites darbo vieta, irgi apie

tai turi pranešti Delegacijai. Taigi, kurie jau turite knygutes ir esate pakeite gyvenamas vietas, reikia apie tai pranešti Svetimsalių delegacijai. Jei kas nepraneš, tas vėliau turės mokėti pabaudą.

SUNKUS GYVENIMAS IR FAZENDOSE

Vienas skaitytojas iš interio ro, Sabonas, rašo, kad nėra lengvas gyvenimas ir ūkiuose. Ji sai pats dirbo kelis metus ūkiuose, tačiau ne kažin ka turi. Dabar persikėję gyventi i nauja fazenda, kuri pasirodo gera, nes už 1000 kavos medelių moka 300\$. Be to leidžia sodintis žvatos, tik fazendos savininkas nuo s uimtos 100 arbu vatos pasijima sau už žemę 40 arbu, tokių būdu kolonistui lieka 60 arbu. Jeigu vata turi gera kapi na tai nieko. Bet šiais metais jos kaina nukritusi, sako užsie nis neperka, negalima išvežti. Be to, fazendierius leidžia sodintis ju žemėje ir savo reikanksto turi užsakyti sau kalendrams smulkių ūkio produktu ir daržovių. Už tai nieko nereikia mokėti. Darbo fazendoje yra pakankamai. Bet jei žmogus no ti geriausios popieros maisto produktams, nori valgyti, turi ir duktams vieloti.

NEPASISEKĖ VAKARAS.

Pereita šeštadieni Bandeirantėje buvo rengiamas vakaras. Bet tas vakaras, galima sakyti, visai nepasisekė. Žmonių visai nebuvo. Taip kad rengėjai parodė tik vaidinimą, ir uždarė saje. Taip skelbtas ir labai garsintas vakaras baigėsi prieš 11 valandą. Dalyvis.

CENTRO TARYBOS POSĖDIS.

Spaliu 27 d. 15 val. šaukiamas B.L.O. Centro Tarybos posėdis.

Pirmjinkas.

IESKOMAS.

Konstantas Stakauskas, sūnus Alfonso ir Joanos Stakauskų, gimes 1875 metais. Prieš 3 mėnesius kažkur dingo ir jokios žinios nėra. Kas apie ieškomąjį turite kokių žinių, prašome pranešti adresu: Acacio Ambrozjo, Piedade, Serraria „Cama Patente“.

DIDELE NAUJIENA!!!

Šiais metais lapkričio 15 dieną sueina lygiai 5 metai, kai gyme, augo, plėtojosi ir didelių simpatijų sulaukė kolonijoje

Lietuviu Meno Mėgėju Ratelis Rytas.

Šia proga, L.M.M.R. Rytas rengia penkių metų sukakčių iškilmes, kurios ivyks lapkričio 16 d, šeštadieni. Luso Brasileiro salėje, rua da Grafa. 608. Programa bus labai ivairi ir idomi: vieno veiksmo operetė

VELNIAS STATYNEJ,

dainos, solo, duetai kvartetai ir daug, daug kitų idomių dalykėlių, kurios atliks Ryto menininkai ir choristai. Tad visi skubėkite i L.M.M.R. Ryto minėjimo parengimą, nes tokia proga iš tikrųjų labai retai pasitaiko, tik kartą per penkis metus. PRADZIA LYGIAI 8 VAL. VAK. PAB. 4 VAL. R.

PASTABA: Pagal Juiz dos Menores patvarkymu, neturintiems 18 metų amžiaus iėjimas draudžiamas. VALDYBA

(Atkeita iš 4 pusl.)

PARDUODAMI NAMAI IR KRAUTUVE.

Dėl labai rimtų priežasčių parduodami 2 namai: abu įrengti dėl krautuves, kuri viename veikia krautuve, labai geroje vietoje, su didele fregezi ja, parduodami atskirai arba abu kartu. Namai ir sklypai išmokėti, krautuve veikia jau labai senai ir plačiai išvystyta. Parduodama labai pigiai. Dėl sąlygų teirautis Rua da Mooca, 1721. Kas nupirks, tas nesigailės. Tokių progų retai pasitaiko. Namai įrengti moderniškai, garažas taip pat yra.

KALENDORIAI 1941 METUI

Pan-Americana spautuvė R. da Mooca, 1721, turi labai gražių sieninių kalendorių 1941 metams. Be to, fazendierius leidžia sodintis ju žemėje ir savo reikanksto turi užsakyti sau kalendrams smulkių ūkio produktu ir daržovių. Už tai nieko nereikia mokėti. Darbo fazendoje yra pakankamai. Bet jei žmogus no ti geriausios popieros maisto produktams, nori valgyti, turi ir duktams vieloti.

Parduoda žemės ūkis.

108 k. nuo L. go da Sé, auto — Estrada S. Paulo — Curitiba, 8 km. nuo miestelio Piedade ir apie 100 metrų nuo kelio. tinių.

Yra apie 10 ajų. žemės, gyvenamas namas, 3 pajojai, įvertas pastas, kjaunjinimas, tvonkinys — tinkamas žvims, 20 medžių apelsinų, daug šalkeji alqueraj išdirbtos žemės, klimatas sveikas; nėra moskitų skruzdėlių — sauva ir šalna. Žemė pirmos rūšies tomatams, cibuliams, bulvėms, etc. Vien tomatai pasėti lapkričio ir gruodžio mėnesiuose — apmoka visa žeme. Visi produktai parduodami S. Paulo, Mercado Pinheiros arba japonų kooperatijoje.

Susisiekiamas: — 3 linijos autobusų i S. Pauja ir viena i Sorocaba.

Kaina: 12 kontų, galju duot 3 kontusi šsimokėjimui. Mainau taip pat ant namo S. Pauje netoli nuo bondės — lygios vietos.

Teirautis pas Snr. João — Rua Aspucuelta 35, sekmadieniais. Šita gatvė randasi viena kvadra už „Cemiterio S. Paulo“ Pinheiros.

TIK L. AIDA BRAZILIJOJ SKAITYDAMI VISKA ZINOSITE

seniko ir kitų metalų bei mineralų.

Trumpai sakant, vandeniu yra neįsiekjvomas šaltinis sokių turty. Ateities žmogus mokes šituos turty išimti ir beturės reikalo knistis li mės gelmes ir ten rausis. O jei knisis, tai iš žemės ims vien tuos turty, kurie bus daugiau reikalingi j žmonin. Visa kita jis ims iš vandeniu. Ims pagelba nauji priemonės. Dabar jau šinerija, kuri naudojama mės turtyms imti, bus visai senus.

Ir šiandien taip daroma: Jūs šeši metai, kaip jūs naudojate mam gazoline dedama bromo ekstraktas, gautas iš jūros vandens. Maža ir to, sekama 1940 metais mūsų naudojamo automobilio dalyg gal bus padarytos iš magnesiumo, kuris dien yra gaunamas Meksikoje — iš jūrų vandens. Freeporte Texas vaistų prisiatomata didelė imonė dabar kur bus atskiriamas magnesiumas ir naudojamas automobilių beil ektuvų industrijoje.

Tai betgi yra tik pradžia. Atolimoji ateitis turės daug galimybių naudotis vandeniu turtais. Jūros, „kasyklos“ paprastas dalykas — kaip anglies ar geležies rudos kasyklos.

Be metalų ir mineralų vandeniuose randasi ir kitiol turty. Sakysime, pats vanduo, kuris vyriausiai susidaro iš dviejų elementų — oksigeno ir hidrogeno.

Beje, šioje šalyje jau nuo 1933 m. veikia dirbtuvė, iš jūros vandens išskiria gaminio 12 milijonų svarų mino. Tas mineralas šiandien yra vartojamas aijejaus trijoje. Jis dedamas i gazoline, vadinama Ethyl Gasoline. Jūs tam tikra kieki bromo, jis sulauko per daug sparty, kuris reikalinga vartymui automotore.

Ateity tokių dirbtuvų bus ir daugiau. Ateities žmogus daugiau patirties gaves, kės dar lengviau ir didesniais kiekiais gauti vandenų turty.

TEISINGIAUSIA INFORMACIJA

ja apie pasaulio ivykty eiga paduoda žnias iš Lietuvos ir apie ivykty „Lietuvių Aidas Brazilijoje“.

SEKMADIENIAIS BENDRAJA UZDARYTA

Aido redakcija kuri laukia sekmadieniais bus ekdaryta.